

Ultramoderns

Mariana Carrizo. Foto: Adriana Calisaya

Hi ha maneres genuïnes de col·locar la veu que planten cara a aquesta uniformitat grisa i esclafant que ens envolta. Hi ha percussions orgàniques que reproduïxen el batec de la terra que el músic trepitja. Aquestes veus i percussions no existeixen perquè sí. Responen a la història i la vida dels pobles que habiten la terra. Les podem trobar a l'altra punta de món i aquí mateix. Només fa falta gratar una mica.

La coplera i cantora argentina **Mariana Carrizo** va hipnotitzar el CAT divendres passat a base de veu i caixa. És petiteta i viatja sola, però podríem dir que allà on es planten ella i el seu instrument de cuir s'instal·la tot un paisatge de muntanyes, les del nord-oest argentí, i també tot el paisatge que l'ha anat gastant al llarg del temps. Té un cant que recorre cims i abismes aferrat a un petit timbal. Moltes de les tonades que interpreta tenen a veure amb rituals col·lectius, festes, trobades, feines del camp... I en d'altres, en canvi, sembla que es despleguin profundes inquietuds existencials. Per exemple, a la desoladora «Vidala para mi sombra», que va cantar amb veu de tro al final del concert:

**A veces sigo a mi sombra,
a veces viene detrás.
Pobrecita, si me muero,
con quién va a andar.**

Quan es mou en aquest registre, em sembla que reproduïx un crit de dolor que travessa moltes músiques tradicionals. Suposo que té a veure amb les dures condicions de vida de la gent humil, però és un crit primitiu molt semblant al del rock de veritat i a les cançons desesperades de **Nirvana**, per exemple. Abans d'aquest final esfereïdor, la cantora havia invocat **Atahualpa Yupanqui** acompanyant-se del guitarrista **Diego López**, amb la dolça «Recuerdos del Portezuelo».

En altres moments, tota sola a l'escenari, **Mariana Carrizo** es fot de les sogres, reivindica la dona treballadora, exposa antigues dites i frases fetes, es riu de les ocurrències pròpies i alienes... té una manera de relacionar-se amb el públic més humana que comercial, més atenta a les vivències que al negoci. En això és com el nostre mestre **Pep Gimeno & Botifarra**.

Quan els escolto, em sembla que **Mariana Carrizo** i **Botifarra** -que aviat serà al CAT acompanyat de la nova banda de l'Espai País Valencià de Barcelona- sobrevoïen molt per damunt aquesta falsa dicotomia que molts pregonen entre la 'tradició' i la 'modernitat'. D'aquesta dicotomia interessada s'alimenten tant els puristes com els hípsters. Per mi són igual de carques els uns i els altres, perquè en realitat la tradició ha d'estar viva -si no, no és tradició-, i per això mateix és perfectament moderna. O és que Picasso no s'emmirallava en les màscares africanes?

Per sort, els humans encara tenim estrelles ultralocals com **Mariana Carrizo** i **Botifarra**, i tenim músics que passen olímpicament de la modernitat mal entesa, com ara els integrants de **Cor de Carxofa** i de **Corrandes són Corrandes**, que divendres van pujar a l'escenari amb el flabiolaire **Quim Boix** per compartir amb **Carrizo** cants mallorquins de ximbomba, corrandes de Folgueroles i cançons de pandero. Això no és postmodern ni modern, això és ultramodern!

Mariana Carrizo amb els improvisadors catalans, al CAT